

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: GÁL ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona. Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre . . . . . 8 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér. Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.</p>
---	--	--

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Hatodszor

indul utjára a hadikölcsön lelkes propagandája, hatodszor hívja sorompóba az emberi lelkiismeretet és kötelességteljesítést.

Mikor az elsőről irtunk, dehogy is gondoltuk volna, hogy ennyire megnő a sora, hogy még az ezerkilencszáztizenhetedik év nehezen tavaszodó májusában is ez lesz a téma.

A világtörténelem ítélőszéke majd eldönti, kinek a bűne ez a rettenetes vérontás, kinek a vétke, hogy hatodszor is kérni kell a nemzetnek pénzt ágyura, golyóra, halálra és életre. — Ez a jövő kötelessége, a máé a cselekvés és a reménykedés.

Az új hadikölcsön közel van hozzánk, elénk dobta a parancsoló élet és a háboru szava, meg kell birkóznunk vele!

Pénz van, talán sohasem volt ennyi! Az élet nehéz. Munkát és erőt fal fel, de pénzt ad helyébe és sok embernek a munkával és erővel szemben aránytalan gazdagságot. Ez a háborus gazdasági viszonyok bizarsága, ez a közgazdasági élet levegőjének egy különös hajtása, a pénz vonzó képességének egy elfajult tulajdonsága, de megvan és számolni kell vele!

A pénzt, amely a ma közgazdasági életéből hatalmasan megerősödve jutott a kereskedővilág trezórjaiba vagy a gazdember ládafiába, vissza kell irányítani a közgazdaság rendes folyamába úgy, hogy az értékét és a busás jövedelmét azok élvezhessék, akikre rámosolygott a háborus gazdasági élet szerencséje.

Ezt a pénzt mozgósítani épen olyan kötelesség, mint szembenézni az ellenséggel, mint tűrni a hazáért fagyot, hideget és éhséget, hosszú asszonytalan, sóhajos hónapokat.

Ez a kötelesség idehaza szent — a többi a vért ivó harcmezőkön vár a milliókra!

Gömörnek erős szívvel és akarattal kell teljesítenie ezt a kötelességét!

Lukács Géza főispán üdvözlése.

Lukács Géza főispánt kinevezése alkalmából az elmúlt héten is sokan és melegen üdvözölték.

Általában megnyilvánul a közvélemény örömteljes kifejezése és minden oldalról szerencsekívánatok érik az új főispánt.

Vasárnap, e hó 6 án délben a „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadóhivatala tisztelt Lukács Géza előtt. A küldöttségben részt vettek: Gál István felelős szerkesztő, dr. Kármán Aladár szerkesztő, Horváth Zoltán, dr. Mihalik Dezső, dr. Söldos Béla és Meskó Barna főmunkatársak, id. Rábelly Miklós és Rábelly Károly. A lap szerkesztője röviden és meleg hangon üdvözölte az új főispánt s kérte, hogy az a meleg és szeretettel bensőséges viszony, mely illusztris személye és a „Gömör-Kishont” között eddig fennállott, a jövőben is maradjon meg. A főispán visszaemlékezett válaszában azon időre, mikor a lap élén állott mint szerkesztő és biztosította a „Gömör-Kishont”-ot változatlan és igaz érzéseiről.

E héten a következő írásbeli üdvözlések érkeztek a főispánhoz: Sipeki Balás Lajos v. b. t. t. püspök, Némethy Károly államtitkár, Farkas Géza kamarás, Hámos Árpád és neje, Dókus Ernő, gróf Serényi Béla, Úsz Antal kat. rend. tan., Váczy József rendőrtörök kapitány, Ilsvay Bálint miniszt. tan., Nagy Mihály nóradi alispán, Hedry Lőrincz táblai elnök, Knapp Alfréd őrnagy, özv. dr. Schmiedt Károlyné, Búzy Márton ref. esperes, Hanvay Zoltán, özv. Bornemisza Istvánné, Rozsnyói székeskáptalan, br. Perényi Zsigmond államtitkár, Ország Elemér min. o. tan., Majzik Viktor közg. bír., dr. Magyary Lajos min. titkár, Tomcsányi László kuriai bír., Bíró Ármán, Balogh Elemér, Török Zoltán és neje, Gálbory József táblai bír., id. Szontagh Zoltán, dr. Gyöngyössi László, Csókány József, dr. Hajós Béla min. tan., Münnich Kálmán, dr. Mészáros Kálmán, dr. Brósz László, Butykay Gyula, Angyal István, dr. Dittel István, Pósch Gyula, Kun Gyula, Hekkel Károly, Lányi Bertalan nyug. igazságügymin., Kotányi Zsigmond máv. igazg., Neogrády Lajos szepesi alispán, Putzta György, dr. Kun József min. oszt. tan., Magyar Város és Községfejlesztési r. t., Gulácsy Dezső, Meszlényi Géza, dr. Ferdinandy Gyula, dr. Tóth Jenő, Söldos Barnabás őrnagy, Réz László, dr. Kampis János min. oszt. tan., dr. Baróthy Pál, Bakó Lajos, Adorján Antal min. tan., Feledy Ferenc és neje, Kálniczky Géza és neje, Czékus László, Róth Antal, Szent Ivány József, Löcherer Gyula, Pelsőcz község, Bergstein Miksa, Pauks László, Nagy Gyula, Szuhay Zsigmond, Gyürky Gyula, Madarassy Iván, dr. Horváth Árpád és neje, dr. Hozáczy Ferenc, Bakó József kuriai bír., Bánnyay Ferenc, Ujantálvölgyi üveggyár vezetősége, Meliorisz Kálmán, dr. Seress István, Pájer János, Gescheit Herman czég, Miklóssy József, Bálint Dezső, Blum Rezső, Kiriny Béla és neje, Coburg gyárak igazgatósága, Steinhausz Béla, Kovács Dezső és neje, Urszinyi Gyula, dr. Kathonna László, dr. Fabinyi Leó, Bordács Gyula

és neje, Kovács Katalin, Moesz Miksa, özv. Soltész Nagy Albertné, Eisenhut Pál, tornaljai járás jegyzői kara, Boross Rezső, Katzmann Géza, dr. Marikovszky Istvánné, Hámos Aladárné, Berzevitzy István, Deák Gyula, Smál József, özv. Morvay Lászlóné, Mitrovich Gyula, Markó Miklós, Molitórisz Zoltán, Vozáb József, Fischer Lajos, Lám Gyula, dr. Bleier Leó, Szontagh Bertalan, Jellinek Bertalan, Csiszár László és neje, Mihályfalvi Forgon Lajos, Wiener Emil, Rimaszombati kerületi Munkásbiztosító pénztár, Seress Zoltán, Söldos Árpád, Söldos Elemér, Roheim Náthán, dr. Csiky Ferenc, Balogh Zoltán, dr. Bordács István, Lányi Aladár, Weinberger József, Krompecher Szilárd, özv. Kubinyi Ferencné, Laszgalner Ödön, „Hangya” szövetkezet, Craus Géza, Steinfeld Zsigmond, Szoyka Kálmán, Maurer Gézané, Máriaassy Antalné, Sággy Sándor, dr. Fekete Tiborné, dr. Mészáros István, dr. Markó János, id. Fekete László, Gundelfingen József, Gerőfi Bernát, Györy Lajos és neje, Molnár István, dr. Mészáros Istvánné, Madarassy Elemér, dr. Török József, dr. Kovács István, Riedt István, Madarassy Gyula, Fried Herman, Nemes Géza, Török Gyula, Szontagh Andor, M. Üveggyárak r. t., Pauchly Rezső, Gömör. Takarékpénztár és Hitelbank, Szécsi Oszkár, özv. Jaczkó Miklósné, Matolecsy Pál, Komáromy István, Szentmiklóssy Zoltán, Nagyszabosi körjegyzőség, Putnoki Hungária gőzmalom, Feleky Ferenc, dr. Sigmund József, Gömör-kishontvárm. ált. tanítóegyesület elnöksége, Bubicz József őrnagy, Szakall Miklós, Sárkány Kálmán, Gábris Barnabás, Hisnyai-Heinzelmann Alfréd, Becske Bálint, Dessewffy Gizella, özv. Ruthényi Béláné, Kolbenheyer Gyula, Barilla János, özv. Wonner Lajosné, ifj. Szakall István, Somogyi Miklós, Manczel József, Bulyovszky Gusztáv, Biloveszky Béla, Grossz Dezső, Szécsi Hugó, F. Görög Gyula, Kurovszky Ferenc, dr. László Hugó, Krausz Nándor, Prybislavsky főerdőmérnök, Urszinyi Zsigmond, Kérészy Barna, Batta János, Valter Gyula, Bodrogekőzy Zoltán, Rimaszecs község, Vajdáné Draskóczy Ara, Kovács Zoltán, Szentimrey Imre, dr. Vieszt Károly, dr. Lukács Géza, Sebők István, özv. Ónody Károlyné, Druisner György, Mihalik Pál, Uxa J. Károly, Hedryné, Bilkey Pap Mihály.

„A Vármegye” című közigazgatási szaklap meleg hangon ír Lukács Géza kinevezéséről.

„Tetőtől talpig uriember — írja — puritán jellemű férfi, a gyakorlati közigazgatás minden ágát alaposan ismerő szakember kerül ezuttal Gömörvármegye kormányzatának élére. Öszintén örvendünk kinevezésének, de egyben fájjaljuk távozását a vármegyei tisztikar testületéből, mert egyike volt a vármegyei tisztikar ama tagjainak, akikre minden tisztviselői kérdésben feltétlenül és megbízhatóan számítani lehetett. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének megalapítása óta egyik lelkes és munkás tagja volt. Még vármegyei főjegyző korában, Bornemisza László, akkori gömöri alispánnal együtt vett részt az országos egyesület alakuló ülésén, amelyeknek azóta is egyik legszorgal-

masabb látogatója volt. Tagja volt az egyesület választmányának és igazgatótanácsának és lelkes szószólója vármegyéje területén minden egyesületi akciónak vagy törekvésnek. A főispáni kar sokat nyer személyével, az országos vármegyei tisztikar annál többet veszít benne.

*

Érdekes jelenség, hogy az ellenzéki párt-állású „Kassai Ujság” Lukács Géza közéleti érdemeit elismerve, mint a szomszéd vármegye belbékéjének megteremtőjét üdvözlö az új főispánt.

*

A főispáni installáció terminusát és az ünnepek módjait az e hó 14-iki rendkívüli közgyűlés lesz hivatva megállapítani. Ugy halljuk, hogy az ünnepélyes beiktatás közgyűlése e hó 24-ére van tervbe véve.

Világháború.

Talán már a tetőpontra ért a nyugati harctéren az angol és francia hadseregek váltogató offenzívája, a mely angol részről is Arras táján, francia részről is a Champagneban s az Aisne folyó táján ezideig négyszer, illetőleg a két részről már nyolcszor megpróbálta, hogy a német állásokat áttörje. Legujabban is két iszonyu erejű francia s egy angol offenzív lőkés tört meg a német vitézek ellenálló erején s a kitűnő hadvezetés rendelkezésein. A francziák kísérlete egy helyen eleinte némi sikerrel biztatott, de mikor a német tartalékok is tűzbe léptek, akkor az ellenség kénytelen volt fölhagyni terveivel. Az angol offenzíva visszaverése után pedig a németek visszafoglalták Fresnoy falut és azt a további próbálkozások ellenére is megtartották, megfosztván így az angolokat egy újabb offenzívára alkalmas betörési pont birtokától.

Semleges források úgy vélekednek, hogy az angol és francia seregeket sem emberrel, sem municzióval nem lehet még erősebb harcok indítására képesíteni s így az offenzíva további fokozását nem tartják lehetségesnek és azt hiszik, hogy a nyugati offenzíva elérte a tetőpontot. Azért a harcok nem fognak mindjárt megszűnni, hanem azok folytatása elé a németek még jobb reménnyel nézhetnek, mint eddig.

A nagy harcokat mindentelé a nyugati hatalmak vívják most, Angliának módjában áll jól belekóstolni a földéztett háboruba és módja van vérét ontani, kényelmetlenséget, éhséget tűrni a maga világhatalmi állásáért, a melyben nem tűri a versenytársnak árnyékát sem.

Maczedóniában az elmúlt héten szintén heves támadásokat intéztek a francia, angol, olasz és a venizelista görög csapatok a Dojrán tótól a Prespa tóig több helyen, de a bolgár és német csapatok derekasan megállították helyüket és visszaverték az ellenség támadásait. A mi csapataink is visszaverték őket a török csapatokkal egyesülve Albánia szögleténél az Ochrida és Prespa tó között.

Az olasz harctérről nem érkezik nagyobb vállalkozás híre, csak kisebb csatározások és repülő vállalkozások folynak.

A hosszú orosz román fronton van néha egy-egy kisebb összeütközés, mint újabban Bukovinában volt Kirlibaba táján s attól délre, de általában nincsenek nagy harcok.

Oroszország még mindig belső zavarokkal küzd s a hatalmasabb munkaspárt

békére és megegyezésre törekszik. Olaszországból is katonai lázadásokról és belső zavargásokról érkeznek hírek.

A török frontokon is alig vannak harcok.

Az angol-német párbajt feszült figyelemmel nézi a világ a szárazföldön is és mindinkább életre-halálra megy a dolog. A tengeralattjárók hatalmas munkát fejtenek ki, a melynek eredménye minden várakozást fölülmuló módon fokozódik s maguk az ellenség lapjai a legkomolyabban fenyegető veszedelemnek jelzik ezt, a mely ellen nem tudnak biztos elhárító szert s egyelőre a véletlentől várnak segítséget; meg amerikai hajók nagyméretű átengedéseért sóhajtoznak. A hajótér pusztulása áprilisban több volt 1 millió tonnánál.

Hírek a gömöri közéletmezés és közellátás világából.

Háborus kihágások büntetései.

Az alispán ítélete: Blau Emilné Tornalja só maximális árának áthágása miatt 900 kor. pénzbüntetés.

Rozsnyói rendőrkapitány ítéletei: Urbán István, Magyar Mária, Mihalcsik Andrásné és Dávid Kelemenné Rozsnyó lisztszükséglet hamis bevallása 100—100 kor. pénzb. (Jogerős).

Nagyroczei rendőrkapitány ítéletei: Prófét András tej árának be nem tartása — 100 kor. pénzbüntetés. (Felebbezett).

*

A gömörmegyei Áruforgalmi r.-t. tőkeemelése. A vármegye közéletmezésének és közellátásának rendszeressége érdekében alakult vállalat — amint jeleztük is — működését megkezdte s mindjárt létének első periódusában a biztos alapok megteremtése és gazdasági energiájának növelése érdekében jelentős és a vármegye finanziaális körülményeire nézve is fontos lépés előtt áll. A részvénytársaság igazgatósága a vállalkozás tág üzletkörét tekintve, úgy találta, hogy a rendelkezésre álló 100000 korona alaptőke az üzleti finanszírozásokhoz nem elégséges, másrészt tudomására jutott, hogy a vármegye közönségének körében sok helyütt nehezetteléssal fogadták, hogy ezen közérdekű vállalkozásban való részvétel a legszűkebb korlátok közé lett szorítva. — Ezen indokokkal motizáltan e hó 9-én a felügyelőbizottsággal együtt Lukács Géza főispán elnök lete alatt tartott ülésén elhatározta, hogy a részvényeseket e hó 30-ra rendkívüli közgyűlésre hívja össze és azon javaslatot tesz az alaptőkének 600000 koronára való felemelése iránt. A felemelést akként tervezik végrehajtani, hogy 300000 koronára most emeltessék fel az alaptőke és az igazgatóság feljogosítottassék, hogy legjobb belátása szerinti időpontban eszközöltesse a további alaptőke emelést. A régi részvényesek elővételi joga biztosítva lesz. — Ez a nagyarányú s a vállalat pozícióját és mozgóképességét igen előnyösen befolyásoló tranzakció azon szoros összefüggésénél fogva, igen ezen intézményt a vármegyéhez fűzi, igen jelentősen érinti a közérdeket is. Nemcsak azért, mert a közellátás ügyét látjuk így szilárd alapokon nyugvó intézmény kezében, de azért is, mert a részvénytársaság tiszta jövedelmének 10 százalékaival a vármegyei tisztai nyugdíjalapot van hivatva növelni s ezáltal a nagy fizetőképességet emelve, a vármegye közönségére kivetett s jelenleg már a 9 százalékot meghaladó pótdát csökkenti. Ily szerves kapcsolatban látjuk ezen intézmény életét a megye és a közönség érdekeivel s így minden oly törekvésé elé, amely a siker és emelkedés jegyében fogant, csak örömmel és reménykedéssel tekinthetünk.

*

A vaj- és sajtfélék árának leszállítása. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, a vaj-, a turó- és sajtfélék új maximális árait, amelyeket az eddiginél olcsóbban állapítottak meg. A rendelet szerint félkövér keménysajt,

a grói, félementhali, trapista a termelő és kereskedő közötti legmagasabb ára kilónként 560-ban, fogyasztói viszonylatban 720 korona. A sovány kemény sajt maximális ára 3, illetőleg 350 K, míg a pogácsasajt (kvárgli) maximális ára kilónként 560, illetőleg 720 korona, úgy, hogy a fogyasztó részére 1 darab ára 12 fillérenél több nem lehet. A pogácsasajt kivételével az előbbi sajtfélékből alig volt valami forgalomban és az árak eddig ezekre a sajtfélékre nem is voltak maximálva. A mostani 10—12 koronás forgalmi áránál sokkal alacsonyabban maximálta a rendelet a lipthói turó árát, aminek következtében a nagyobb készlettel rendelkező kereskedőket jelentékeny veszteség éri. Elsőrendű lipthói, székely stb. turó termelői ára 760, míg a detailára 860 koronában lett megállapítva. A másodrendű lipthói turó ára 680, illetőleg 780 korona. — A sovány túróé 350, illetőleg 450 korona. A rendelet maximálja még a túrógyártásához szükséges gomolyaféléket és föl-emeli a tehénturó árát 2 koronáról 250 koronára a termelői viszonylatban, míg a detailára az eddigi 240 koronáról 3 koronára lett föl-emelve. A rendelet azután megállapítja, hogy lipthói turó és székely turó elnevezés alá milyen sajtfeleségekre alkalmazhatók és a sajtgyártást a Közéletmezési Hivatal engedélyéhez köti egyes sajtnevek gyártásánál. — Egy másik rendeletben a Közéletmezési Hivatal elnöke leszállította a vaj maximális árát. Az új árak a következők: Elsőrendű vaj termelői árát 1160 koronáról 10 koronára, nagykereskedői viszonylatban 1184 koronáról 1024 koronára, félkilogrammos árusításban 1250 koronáról 1090 koronára és végül fogyasztói áránál 1280 koronáról 1140 koronára szállította le. A másodrendű vaj árát fogyasztói árban 750 koronában állapította meg a rendelet. Ezen vaj viztartalma 18 százalék vagy ennél több, zsirtartalma 80 százalékon alul van. Az olvasztott vaj elsőrendű vajnak tekinthető. A tehénturó (maximális 70 százalékos viztartalommal) ára a termelő és kereskedő között 2 K 50 f, a kereskedő és fogyasztó között 3 korona.

Alkalmunk volt a vármegyei tejjgazdasági viszonyokat alaposan ismerő egyéniséggel beszélgetést folytatni az új maximális árakról s ennek nyomán konstatálhatjuk, hogy a rendelet a gazdaközönség részére, amely 8—9 koronán is tudta értékesíteni a gomolyát, nagy veszteséget jelent. A vaj új maximálása a gömöri viszonyokra nézve annyiban bir jelentőséggel, hogy kevesebb vaj előállítás lesz és a tej teljes tej alakjában kerül majd bizonyára forgalomba. Arra kellene nagy súlyt helyezni, hogy a városi piacokon szereplő vajak, amelyek előállítási módjuk és viztartalmuk nyomán mind parasztvajaknak tekinthetők, ne fizetessenek elsőrendű vajként. Ezt a kérdést hatóságaink erélyes felügyeletébe és figyelmébe ajánljuk.

*

A hüvelyesek maximális árának felemelése. A hivatalos lap május 4-iki száma a kormány rendeletét közli a hüvelyesek maximális árának felemeléséről. Az új maximális ár tarka babra 60, fehér babra 65, borsóra 80, lencsére 80 korona 100 kilogramm tiszta súlyban az ország egész területén. A nagykereskedelemben és a kiskereskedelemben az árak a jelenlegi rendelet intézkedései szerint emelkednek. A jelenlegi maximális árak voltak a nagykereskedelemben babra 68, borsóra 78 és lencsére 78 kor. Az új maximálás következtében tehát az új ár a nagykereskedelemben babra 80, illetve 85, borsóra és lencsére pedig 96 korona lesz. A kiskereskedelemben az ár megfelelően emelkedik, úgy, hogy a kiskereskedelemben a bab ára néhány fillérrrel, a borsó és lencse ára pedig körülbelül 10 fillérrrel lesz drágább kilónként. Ezek az árak azonban a régi termésből származó árura nem vonatkoznak.

*

A szeszes italok maximálása. A várm. hivatalos lap e heti száma közli dr. Fornet Gyula vm. főjegyző, alispánhelyettesnek rendeletét, mely az égetett szeszes italokért a kimérés vagy kismértékben való elárulás esetén követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában kelt. A szesz maximális ára mellett engedélyezhető haszon 25 százalék, literenként kimérve 100 fokos nagyban 640 K, kicsiny-

ben 8 K, közönséges pálinka 25 fokos nagyban 175 K, kicsinyben 210 K, belföldi rum 35 fokos nagyban 3 K, kicsinyben 375 K, tea rum 55 fokos nagyban 5 K, kicsinyben 625 K, szilvórium, törköly, seprő, borovicska hideg uton 30 fokos nagyban 240 K, kicsiben 3 K, ugyanez eredeti párlat 50 fokos nagyban 6 K, kicsiben 750 K, cognac háztartási 40 fokos nagyban 8 K, kicsiben 10 K, cognac finom 50 fokos nagyban 1250 K, kicsiben 1562 K, likőrök faj és minőség szerint 20—30 fokos nagyban 3—5 K, kicsiben 375—625 K, palackozott áruknál 10 százalék többlet számítható fel.

Vizezett a tejünk. Megírtuk, hogy Rimaszombat város rendőrkapitánya fontos közegészségügyi okokból tejrazziát tartott a mult hetekben Rimaszombatban és több gyauus tej mennyiségből vett mintát. Ezen minták a kassai vegyisérleti állomás által megvizsgáltattak és kiderült, hogy csaknem kivétel nélkül és sok esetben erősen vizezett tej az, amivel az élelmes tejszállítók Rimaszombat közönségét ellátják. A kihágási eljárás minden esetben meglett indítva s mint értesülünk, több esetben érkező büntetéssel végződött.

A Gömörmegyei áruforgalmi R-társ. az elmúlt héten elosztotta a vármegye egy havi kontingensét és egy waggon aszalt szilvát küldött szét. Ugy értesülünk, hogy a közel jövőben ementáli sajt, füge és török mogyoró, valamint citrom, szappan és egy havi cukor kerül a hatóságok között kiosztásra.

A paprikakészletek bejelentendők. Az alispán rendeletileg figyelmeztette az elsőfoku hatóságokat arra, hogy a paprika maximális árát megállapító rendelet értelmében a kereskedőknél lévő 50 kg-nál nagyobb paprikakészletek a Haditermék R. t.-hoz bejelentendők. Bejelentési űrlapokat a Haditermék rimaszombati kirendeltsége ad.

Esküdszéki tárgyalások.

A helybeli kir. törvényszéknél a májusi esküdszéki ciklusban két ügy került tárgyalás alá.

Folyó hó 7-én és 8-án tárgyalta az esküdszéki bíróság a szándékos emberölés büntetével vádolt Pésó István bűnügyét, dr. Musotter Miklós kir. törvényszéki tanácselnök elnökelete alatt, Kán Aladár kir. törvényszéki bíró és Smál Gyula kir. járásbíró mint szavazó bírák, Gyürky István kir. törvényszéki jegyző mint tanácsjegyző részvétele mellett.

A vádhatóságot dr. Mészáros István kir. főügyési helyettes képviselte, a védelmet dr. Bródy Miksa ügyvéd látta el.

Esküdték voltak: Id. Bátky Gyula, Kemény Lajos, Andrik János, Dusza János, B. Tóth István, Bartsch Aurél, Czirbesz András, ifj. Lengyel Sámuel, Petrenkó János, Pitta Lipót, Fejér Endre, Jerem Viktor. — Pótesküdték: Sággy Sándor és Vozáry Sámuel.

Ma is rejtély maradt, hogy miért ölte meg a feleségét Pésó István putnoki gőzmalom kocsis 25 évi példás házasság után. Azok az okok, amiket ő előadott és amelyeknél egyebet sem a vizsgálat, sem a főtárgyaláson felvett bizonyítás kideríteni nem tudott, oly jelentékteleneknek látszanak a hitvestárs megölésének retentő bűnével szemben, hogy önkéntelenül is valami titokban maradt indokot kell sejtenuünk.

Pésó István az összes tanuvallomások szerint józan életű, kifogástalan szorgalmu alkalmazottja volt a putnoki gőzmalomnak s feleségével évtizedeken át a legjobb családi életet élte. A főtárgyaláson elmondta, hogy felesége a gőzmalomban dolgozó katonák részére állandóan kenyeret sütött, amiből jelentékeny hasznuk volt, de irigy szomszédok emiatt viszálykodtak velük s visszaélésekkel gyanasították őket. Ezért ő több ízben kérte a feleségét, hogy hagyjon fel a kenyérsütéssel, de az asszony nem akart a mellékjövedelemről lemondani. Ez őt nagyon elkésértette és ehhez járult még az is, hogy a malomban alkalmazott felnőtt leányát hirtelen elbocsátották, felesége pedig többszöri kérésére sem akarta neki megmondani, hogy miért csapták el a leányt. Ez a két eset — állítása szerint — annyira feldulta lelki világát, hogy öngyilkosságra gondolt és 1916

szeptember 7-én este az istállóban lefeküdvé, egész éjjel töprengett, míg végre is elhatározta, hogy vasárnap még egyszer megkísérli feleségét a kenyérsütésről lebeszélni és tőle a leány elbocsátásának okát megtudni, ha pedig megint nem sikerül, megöli az asszonyt is és önmagát is. Másnap reggel egy kést vett magához, azt megélesítette és felkereste feleségét, aki éppen a kenyérsütésre tett előkészületeket és kiülve vele a ház előtti lóczára, elkezdte a rábeszélést, de mivel ez megint eredménytelen volt, a késsel hirtelen szíven szurta az asszonyt, aki rögtön meghalt, azután a Sajó partjára futott és ott saját mellébe dőtte a kést, súlyos sebet ejtve magán.

Az esküdszéki tárgyaláson első vallomásától eltérően azzal védekezett, hogy ő csak öngyilkos akart lenni és a felesége maga kérte, hogy akkor őt is ölje meg, mert nélküle nem akar élni.

A bizonyítás a cselekmény okaira és részleteire nézve bővebb felvilágosítást nyújtani nem tudott, mert ténytanuk nem voltak.

A bíróság még dr. Zehery István törvényszéki orvos, dr. Kármán Aladár kórházi igazgatóorvos és dr. Goldblatt Géza bonczoló orvos szakvéleményét hallgatta meg, azután a kérdések megállapítása következett.

A második tárgyalási nap a vád és védekezéssel kezdődött.

Dr. Mészáros István kir. főügyési helyettes vádbeszédében rámutatott arra, hogy az asszonynak öngyilkossági szándéka nem lehetett, mert hiszen közvetlenül az eset előtt éppen kenyérsütéshez készült. A vádlott egy halott tanura, a saját áldozatára hivatkozik, a kinek ajkai már némák és így nem mondhatja el, hogy eszében sem volt meghalni, semmioka sem volt rá, hiszen boldog volt, szerette a gyermekét, szerette a férjét is, örült az életnek. Különbön is a vádlott csak legujabban állott elő ezzel a védekezéssel, mikor már a vizsgálati fogsága alatt elég alkalma volt helyzetét átgondolni és megfelelőnek látszó védekezést kieszelni. A vádlott nyilván örmagába szuggerálta azt a meggyőződést, hogy rajta a neje részéről nagy sérelem esett azért, mert kivánságát teljesíteni nem akarja és a leány elbocsátásának okát is titkolja előtte, ez a képzelt sérelem napról napra nagyobbá nőtt a vádlott lelkében, míg végre is elérte a tetőpontot és a kitörés oly súlyos büncselekményt eredményezett, mely szigorú büntetésre vár.

Dr. Bródy Miksa ügyvéd a védőbeszédében arra fektette a fősúlyt, hogy a vádlott és felesége együttes öngyilkosságot határoztak el, és így a vádlott a feleségét annak komoly beleegyezésével ölte meg, ehhez képest kért verdiktet, mely esetben a büntetőtörvénynek egy enyhébb rendelkezése nyerne alkalmazást.

Ezután az elnöki fejtegetés következett, mely az új esküdszéki törvény értelmében zárt ülésen történt, majd az esküdték meghozták verdiktjüket, mely szerint Pésó István házastársan elkövetett szándékos emberölés bűntetésben bűnös, mire a bíróság vádlottat 10 évi fegyházra ítélte. Az ítélet hozatalánál az esküdték közül Kemény Lajos és Dusza János vettek részt.

Az ítélet ellen a vádlott semmiségi panaszt jelentett be.

Május 9-én Czéh István kir. törvényszéki elnök elnökelete alatt Mészáros István kir. tszéki bíró, Kovách Géza kir. jbiró és dr. Vörös László kir. tszéki jegyző részvételével a szándékos emberölés büntetése miatt vádolt Bodnár Pálné ügyét tárgyalta az esküdszéki bíróság.

A vádhatóságot Lehoczky Márton kir. ügyész képviselte, védő volt dr. Cziner Miksa ügyvéd.

Esküdték voltak: Kemény Lajos, B. Tóth István, Szlatinszky Endre, Czirbesz András, Halasi Pál, Koziner Vilmos, Dudás József, Tomori Endre, ifj. Lengyel Sámuel, Fábry Andor, Bende János, Andrik János. — Pótesküdték: Pál Gyula és Torma József.

Bodnár Pálnének a férje a mozgósítás óta katona, ő maga Naprágyon élt négy gyermekével napszámból és hadisegélyből, a hol szomorú esete is történt. Hosszu szalmaözvegység, erkölcsi ballépés, tilos szerelmi viszony és annak nem kívánt gyümölcse. Félt a falu nyelvéből, a szegénytől, egykor visszatérő férje harag-

jától és a bűnbán keresett menedéket. Elhatározta, hogy születendő gyermekét meg fogja ölni és mikor 1916. december 12-én éjjel egy egészséges fiugyermeknek adott életet, azt nyomban el is vette. A kis gyermeket lepedővel és dunnával fojtotta meg, azután kamarájában rejtette el, a hol a csendőrök két hét múlva találták meg a már oszlásnak indult kis hullát.

Az esküdszéki bíróság előtt töredelmesen beismerte bűnét, mivel az élveszületést és fulladási halált a bonczolást teljesített dr. Zehery István tszéki orvos és dr. Goldblatt Géza tornaljai körorvos szakvéleménye is megállapította, minden kétség ki volt zárva.

A kérdések megállapítása után Lehoczky Márton kir. ügyész vádbeszéde következett. Kifejtette az esküdték előtt, hogy a büntető törvény számolt azzal a kivételes lelki állapottal, melyet a megtévedt nőben a szegényérzet előidézt és amely a szüléssel járó izgalmak alatt tetőpontját érve el, az akarat szabadságát jelentékenyen befolyásolja, azért a gyermekölésre enyhébb büntetést határoz meg. A törvényhozás ezt nem terjesztette ki házasságban élő nőre, még ha férjétől külön él is, fontos családjogi és vagyongogi okoknál fogva, de a bíróság bizonyára enyhítőül fogja figyelembe venni, hogy a vádlott a szegényérzet hatása alatt követte el bűnös tettét és a férje haragjától is félt.

Dr. Cziner Miksa védőbeszéde következett ezután: Az apa a harctéren mindennap a halállal szemben, az anya a börtönben és az ítélet nyomán négy árván maradt gyermek szomorú sorsa lelkeinkben. Talán ez a szerencsétlen vádlott a testi és lelki szenvedések óráiban öntudatát is vesztette, akkor pedig nem volna büntethető.

Az ügyési replika és a zárt ülésben megtartott elnöki fejtegetés után az esküdték meghozták a verdiktet, melynek alapján a bíróság Kemény Lajos és Tomory Endre esküdték részvétele mellett vádlottat szándékos emberölés büntetése miatt a kir. ügyész által is felhozott enyhítő körülmények figyelembe vételével másfél évi börtönre ítélte.

Az ítélet jogerős lett és ezzel a májusi esküdszéki ciklus véget ért.

Május huszadikán lesz a gyermeknap RIMASZOMBATBAN.

Fórum.

A különböző kereskedelem terén hosszú évtizedek alatt ama gyakorlat fejlődött ki, hogy az egyes családok különböző szükségleteiket mindig ugyanazon forrástól szerzik be, vagyis — sokszor hosszabb rövidebb lejáratu hitelük felhasználásával is — mindig ugyanazon kereskedőtől vásárolják meg, amelyekkel legjobban megvannak elégedve. Természetesen következik ebből az, hogy minden ember ott részesül a legelőzékenyebb kiszolgálásban, a hol állandóan vásárol, de azért az okos kereskedő szívesen kiszolgálja az oly vevőit is, aki csak egyszer-kétszer és csak akkor látogat el hozzá, amikor az ő kereskedőjénél valamit nem kapott meg, mert első sorban a legtöbb kereskedő előzékeny és udvarias, másodsorban mert az eladásnál tisztességes polgári hasznot számít és végül, mert úgy gondolkozik, hogy a ki még ma nem az ő vevője, holnap már azzá lehet. Szóval mint a paraszt mondja: „Észvel gondolkogjék.”

Mivel pedig a gyógyszertárak is leginkább a kereskedésekhez hasonlíthatók, mert hiszen bárkinek kiadható, sőt ahol esetleg egy helységben több gyógytár van, ott még a szabad versenynek is tág tere nyílik, természetesen a helybeli két gyógytárnak is kialakult idővel a vevőköre. S ez így hosszú ideig rendben is lett volna.

Történt azonban az, hogy kiűtött a világháború. Sok külföldi orvoságot vagy egyáltalán nem vagy csak rém nehezen lehet beszerezni, s hovatovább napról napra sürűbben ismétlődik az az eset, hogy az egyik gyógytárban hiányzik egyik vagy másik gyógyszer. — Mellékes az, hogy a hiányt a gyógyszerész kevésbé élelmessége vagy a gyógytár fokozot-

tobb látogatottsága okozta, elég az, hogy nincs, a másikon meg van. Mi történik ilyenkor? A gyógyulást szomjuhozó közönséges halandó rohan a másik gyógytárba, ott azonban azzal fogadják, hogy van, de nem adok, mert maga nem az én vevőm. Hát kérem! Tehet az a szegény beteg ember arról, hogy az Ő gyógytárának a közönsége sokkal több kukoricza lisztet kénytelen enni, mint a másiké s így természetesen több ricinusra is van szüksége?

Mivel pedig az ily természetű panaszok nap-nap után sürűbben fordulnak elő, arra kérjük a Fórumot, hogy ha majd a melegebb idő beálltával a vármegye köztisztviselőiben álló tisztí főorvosa is ellátogatna egy kis eszmecsere-re, méltóztassék a szenvedő emberiség hasonló jogos panaszait nagybecsű figyelmébe ajánlani.

*

Igazság! Kaptunk e héten dohányt is. Még pedig oly sokat, hogy a piacon is árulták s még hozzá mélyen leszállított áron. Ha jól tudom egy pakli 8 vagy 9 filléres dohány alig 30 fillérbe, egy pakli 26 filléres pedig pláne csak egy koronába került. Sajnos, ez a virágzó üzlet nem sokáig állhatott fenn, mert az altruizmusnak ezt az önzetlen bajnokát csakhamar lefűlélték.

*

A hét legnevezetesebb eseménye külföldben az esküdtársi tárgyalási czélus volt. Érdekes volt nézni vasárnap délután, a mint vagy 20 jólöltözött vidéki uriember emelte az idegenforgalmat, no meg egy nagy táskát a mi tele volt sonkával, kenyérrrel s csak a legfenekén szerénykedett benne 4—5 liter borocska. Mind össze három oly ur jött, kinek csak a fogkefe kandikált ki a zsebéből. Mindjárt gondoltam, hogy ezek hozzám jöttek. Nem csalódtam. Egyenesen a kapunak estek s beljebb kerülve elmondták, hogy az egyik pénteken délelben, a másik szombat hajnalban indult otthonról, a harmadiknak csak Bánrévén kellett 6 és Feledén 2 órát várakoznia. Elmondták azt is, hogy azért nem hoztak semmit magukkal, mert remélik, hogy kidobatom őket. Persze őket azt nem tudják a vidéken, hogy ha a hétfői tárgyalásról kidobják, a szerdaira mégis itt kell maradniok.

Kérésüket azért meghallgattam, azután elmentem az első tárgyalás védőjéhez s megkértem, hogy mind a hármat sorozza be, mondok legalább az alatt a két nap alatt, míg itt kell lógnok, nem lesznek a nyakamon.

Azután elmentem a második tárgyalás védőjéhez s megkértem, hogy lökje ki mind a hármat, legalább egy napot ezzel is nyerek. Mind a kettő meg is ígérte s meg is tartotta, csak hogy éppen megfordítva. Az első mind ki lökte, a második mind bevette s mire csütörtökön elmentek . . . . . egy hasznom mégis volt, az összes egereim éhesen és undorral elhagyták a portámat. kb.

Hírek és vegyesek.

Trics-tracs.

I. (a leány) Áruljon el valamit a gyermeknap-i tervekben.

II. (a fiu) Én magam sem tudok mindent, az bizonyos, hogy huszadikán lesz, negyven leány fog perselylyel gyűjteni a délelőtti órákban és dél felé minden urnánál mulatságos kis kabarét rendeznek a színészek. — Ez azonban csak izelítő lesz a délutáni nagy városkerti kabaréból. A városkertben külföldben nagy meglepetések lesznek. A gyermeknap délutánjára megszűnik a cigarettá inség, mert a cigarettá sátorban finom dohányból készült cigarettákat árulnak majd mosolygó, szép lányok. Azonkívül egy háboru előtti emlék is meglevenedik: péksüteményt fognak árulni fehérbóbitás fürgé lányok. . . .

I. Gyönyörű tervek. A kabaré este lesz? . . .

II. Dehog. Délután. Este jótékonycélu mozi az Apollóban s ezen kívül búcsúelőadás a színházban.

I. Nehéz lesz a búcsú?

II. Nem tudom mire czéloz. Talán csak nem hiszi, hogy a multkorú éjjeli zenének én vagyok a lovagja.

I. Dehogy hiszem, hiszen most hallok először arról, hogy éjjeli zene volt.

II. Nos, ha nem tud róla, hát elmondom, hogy éjjeli zenét kapott a mult napokban egy kedves kis lány, akivel szemben egyik művésznőnk és a színházi zongora művésznője lsknak. A zene a kis lánynak szólt s mégis a másik két ablak lett világos és másnap reggel a próbán az egyik jobbra, a másik balra dísekedett a romantikus ujsággal. . . .

I. Igen érdekes. Mi ujság külföldben a színészek között?

II. Itt van Boháty az új színész, aki Budapesten az Érdekes Kabarének volt a tagja, jön Arady Aranka s három estén át fog vendégszerepelni. Kedden kezd a Szalai jutalom estéjén.

I. És a városban mi ujság!

II. Semmi új. A Szent György Czéhisták tervezett kiállítása valószínűleg őszre marad, nyáron unalmas a kép, abhoz csendes, borongó őszi hangulat illik. Örülünk az új záróra rendelkezésnek, most már tizenkettőig szabad a vásár, örülünk a jó időnek, a meleg napoknak — más ujság nincs!

I. Hát akkor pá magának — sietek haza.

II. —zit csókolom. —ár.

Személyi hir. Lukács Géza főispán szerdán hivatalos ügyben a fővárosba utazott.

A királyné születésnapja. Zita királyné születésnapjának évfordulóját ország-szerte megünnepelelték s városunk is kivette részét az országos ünnepből. A középületekre kitűzték a nemzeti színű lobogót, az iskolákban a tanítás szünetelt s a róm. kath. templomban Széman Erdre pápai prelátnak hálaadó ünnepi istentiszteletet tartott, melyen a polgári és katonai notabilitások megjelentek. Az összes állami, vármegyei és városi hivatalok képviselői részt vettek az ünnepi istentiszteleten s a 80. gyalogezred tisztí kara élén Knechtl ezredessel teljes számban megjelent. A legénység is kivonult az Erzébet térre s a mise után díszelvonulás volt. — Az izraelita templomban is volt e napon istentisztelet s a kántorok éneke után Singer Rezső főrabbi gyönyörű imát mondott az új királyné és családjáért.

Forgácsfalán Cservenka János plébános tartott ünnepi misét, melyen Jókövy Emil ottani tanító szép alkalmi magyar énekeket adott elő.

Templomi hangverseny. A lapunk előző számában jelzett templomi hangversenyt, fővárosi művészek közreműködésével, május hó 23 án délután félhat órakor fogja a helybeli református templomban megtartani a budapesti főiskolai hallgatók ker. diákszövetsége. A cél mindnyájunk támogatására érdemes: a diákokat jobb tanulókká és jobb emberekké tenni, Istenhez vezetni. Értesülésünk szerint, a magas színvonalu zenei előadás iránt vidékünkön is élénk érdeklődés mutatkozik.

Esküvő. Halász Erzsike és Tomory Elemér gyógyszerész, Tomory Géza nyug. fősolgabíró fia, e hó 16 án tartják esküvőjüket a jászberényi róm. kath. nagytemplomban.

Polgári hadi érdemkereszt. Hedry Lőrincz a kassai ítélőtábla elnöke, a háboru tartama alatt teljesített hasznos szolgálatai elismeréséül az első osztályu polgári hadi érdemkeresztrel lett kitüntetve. Ezen magas kitüntetés alkalmából gömöri tisztelői s különösen a bírói kar, táviratilag üdvözölték a táblai elnököt.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a polgári iskolai tanítóképesítő vizsgálati szabályzat értelmében ötévi időtartamra kinevezte az Erzébet Nőiskolával kapcsolatos állami polgári iskolai tanítóképző intézethez dr. Jaczkóné Dapsy Aliceze intézeti óránodó tanárt, dr. Jaczkó Pál ügyvéd, országgyűlési képviselő feleségét, a francia nyelvre és irodalomra.

Katonai kitüntetés és kinevezés. Istók Elemér m. kir. 16. ezredbeli honvédszászlós, Istók József adóhivatali főtiszt jeles fia, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve és soronkívül hadnagygyá előléptetve.

Szép kitüntetés. Mint értesülünk, Labos József biznyói (Gömörmegye) nyug. tanító fiát Lászlót, ki szintén tanító s jelenleg mint a 16. honvédgyalozred hadnagya, a 3. géppuska osztag parancsnoka, a román harctéren küzd, az eddig birt ezüst vitézségi érem és signum

laudis után folyó hó 8 án megkapta a német vaskeresztet.

Kinevezés. Lukács Géza főispán a helpai áll. elemi iskola gondnokságának elnökévé Golda József plébánost nevezte ki.

Kitüntetések. Viznyay Manó várgedei birtokos legidősebb fia: Zoltán, ki már második telet töltötte a fronton s jelenleg mint századparancsnok a 313 ik honvédgyalozrednél az ojtózi szoros mellett tesz szolgálatot, vitéz magatartásáért az ezüst érem mellé most kapta a bronzérmét. Testvére István, ki a losonci tanítóképzőben most kapta meg a tanítói oklevelet, most vonult be mint önkéntes a 16 ik honvédgyalozredhez Besztercebányára, hol kiképzés alatt van.

Kluka Lajos 39. honv. tábori taraczkézredbeli főtüzer, ki városunkba hosszú időt töltött mint cipész segéd, f. hó 1-éről a román harctérről ir itteni ismerősének s közli, hogy a fronton a békehirek erősen tartják magukat. Ő 30 hónapi harctéri szolgálat után — melyből egy időt az orosz harctéren töltött — a II. oszt. ezüst és a bronz vitézségi érmét kapta meg.

Rónay Gyula takarékpénztári könyvelő itjabbik fia: Béla, ki a román fronton teljesít katonai szolgálatot, a Károly keresztrel és legújabbban a német korona érdemkeresztrel lett kitüntetve vitézségeért.

Hét katona. Lax Hermann kövecsesi korcsmárosnak hat fia és egyetlen veje szolgálja a hazát a háboruban. Miksa 10 es honvéd, ki a San mellett orosz fogságba került. Ignác és Menyhért a 34 es Vilmos ezrednél, Jenő a losonci 25 sőknél, Dávid a 39 es tótsóvári nehéz taraczkézrednél szolgál. Most vonul be legidősebb fia a 10 es honvédekhez és veje Róth Jenő a 34 ik gyalozrednél teljesít szolgálatot. Kévs olyan szép család van, melynek ennyi tagja sorakozik a haza védelmére.

Halálozások. Özv. Vall Józsefné szül. Horváth Margit folyó hó 7 én városunkban hosszas betegség után 35 éves korában elhunyt. 9 én temették nagy részvét mellett. Négy árvája siratja az elhunytat.

Szögessy F. kőhegyi körjegyző e napokban elhunyt.

Özv. Plichta Jánosné szül. Szabó Zsuzsanna városunkban folyó hó 10 én 76 éves korában elhunyt. Folyó hó 12 én temették.

A rimaszombati m. kir. állami erdőhivatal tisztikara külön gyászlapon őszinte sajnálattal jelenti, hogy szeretett kartársa: Dudutz Károly m. kir. erdőtanácsos, a bódvavölgyi m. királyi járási erdőgondnokság vezetője, 53 éves korában, buzgó hivatalos működésének 25 ik évében rövid szenvedés után Miskolczon folyó hó 8 án elhunyt.

Exhumálás. Koós Győző 16-os honvédhadnagy, aki a mult év június 8-án hősi halált halt, holttestét szülei hazahozatván, e hó 13-án délután 2 órakor temetik el Alsóbalogon.

Elhunyt orosz fogoly. Még mult év augusztus hó 16 án beszállították a szirkvas hegyi bányatelepről az oroszországi Pestyam községéből való Korop Prokofi nevű, 37 éves, nős orosz foglyot a helybeli közkórházba gyógyíthatatlan, súlyos betegségével. Folyó hó 11-én a szerencsétlen ember meghalt a kórházban.

Kórházi bizottsági ülés. A vármegyei kórházi bizottság folyó hó 10 ikén dr. Fornet Gyula helyettes alispán elnöklésével ülést tartott, melyen folyó ügyek nyertek elintézt.

Központi választmányi ülés. A vármegyei központi választmány kedden, e hó 8 án délután dr. Fornet Gyula várm. főjegyző elnöklése alatt ülést tartott, melyen az 1918. évi képviselőválasztók ideiglenes névjegyzékét összeállították és a közre hirdetés iránt intézkedtek. A névjegyzékek május hó 16 tól lesznek közszemlére kitéve és 30 ig benyújthatók a felszólamlások.

Új díjnoki állás. A rendőrkapitányi hivatalnál egy díjnoki állás rendszeresített, mely azonnal elfoglalható. Az állást elnyerni óhajtok próbairásukkal személyesen jelentkezhetnek a hivatalos órák alatt a rendőrkapitányi hivatalnál. Javadalmazás napi 3 kor., esetleg az országos díjnokegyesületől nőtlenek 10 K, családosok 20 K havi segélyben és évi háborus segély 480 kor. — Nők is jelentkezhetnek.

Signum laudist kapott a kardokkal dr. Cseh János nyug. főhadnagy, Nagyrőcze r. t. város főjegyzője és Nagy Balázs 25. gy. e.-beli tart. hadnagy.

Törköly József ünneplése. Abból a ritka szép alkalomból, hogy Törköly József állami elemi iskolai igazgató a népoktatásügy terén hosszú időn keresztül kifejtett eredményes és kiváló munkásságáért a Magyar Tudományos Akadémia Wodiáner alapítványával lett kitüntetve, folyó hó 6-án az állami elemi iskola gondnoksága diszgyűlést tartott dr. Kovács László polgármester elnöklésével. — A gyűlésen a gondnokság tagjain kívül megjelent *Bihary* István hivatalvezető kir. segédtanfelügyelő, *Mares* János a tanító egyesület elnöke, s az elemi iskolák tantestülete. — Dr. Kovács László gondnoksági elnök szívélyes szavakkal üdvözölte a megjelenteket, a jegyzőkönyv vezetésére *Matolcsy* Pál igazgatót kérte fel s dr. *Zehery* István, dr. *Kármán* Aladár és *Váry* János gondnoksági tagokat felkérte, hogy az ünnepelt érdemes férfit: *Törköly* Józsefet hívják meg a diszgyűlésre. A megjelent tisztos férfit lelkes, meleg éljenzéssel fogadták a jelen voltak. Dr. Kovács László üdvözlő szavai után *Bihary* István mondott gyönyörű beszédet, melyben a magyar kultúra 48 év óta működő uttörő bajnokát, ki a magyar tanító lelkes ambíciójával, becsületes fegyverével terjeszti a nemzeti szellemet s az iskolán kívül is a társadalomban hivatott apostolként szolgálja a kultúrát. Megköszönve a gondnokságnak, hogy a szép családias jellegű ünneplésre alkalmat nyújtott, a maga és a kir. tanfelügyelőség személyzetének meleg üdvözlését és jókívánságait tolmácsolja. Utána dr. *Veress* Samu nyug. főgimn. igazgató emelt szót s az állami elemi iskolák gondnoksága nevében üdvözölte a szeretet és tisztelet igaz érzetétől áthatva az ünnepeltet s poetikus beszéde keretében lelkesedéssel tüzte a gondnokság hálás elismerésének virágát az Akadémia által nyújtott koszoruba. *Mares* János sok jót kívánva „tesztisztességet” az ünnepelt előtt, kinek kiváló egyénisége vezérszerepet biztosított a tanítóság között. A vármegye tanítósága szívében a szeretett nesztornak oltárt emelt s ezen áldoz igaz szeretettel, tisztelettel és őszinte megbecsüléssel. *Matolcsy* Pál a tanítói kar — az ünnepelt legközelebbi munkatársai — egyszerű és szerény üdvözlését tolmácsolta gyönyörű szavakkal, igaz, mély érzéssel. — Ők látják az ünnepelt eredményes, szép munkáját legközvetlenebbül s tudják, hogy a népoktatás hajnalhasadásától mostanáig öregedés nélkül, állandó munkakedvvel és szeretettel végezte hivatását, tanítói körben példát adott, sokoldalúságával a köznek is nagy hasznára vált s bámulatos társadalmi és hivatásbeli népszerűséget szerzett rokonszenves egyéniségének és hivatali állásának. — Dr. Kovács László tovább fűzve a szép gondolatot, elismeréssel emlékezik meg az ünnepeltnek a társadalom terén szerzett hervadhatatlan érdemeiről s Rimaszombat város közönsége nevében köszöni meg a kultúra fejlesztése érdekében kifejtett működését s mint 30 év előtt volt tanítványa az ünnepeltnek, a volt tanítványok nevében is melegen köszönti. Az üdvözlő beszéd elhangzása után *Törköly* József meghatva mondott köszönetet a meleg elismerésért. Boldognak és megelégedettnek érzi magát hanyatló életpályáján, mikor látja, hogy a nemzeti népnevelés terén egy helyen egy emberöltőn át végzett alapvető munkásságával megvannak elégedve, sőt ezen családias jellegű, bensőséges ünnepléssel bearanyozták az ő napját. Halálával fogadja ezt s igéri, hogy ezután is teljes erejével fogja a népoktatásügyet és a társadalmat szolgálni. Az elnök indítványára a szép beszéd jegyzőkönyvbe vételét határozták el s ezzel az ünnepség véget ért.

Közművelődési egyesület közgyűlése. A Gömör és Kishontvármegyei magyar közművelődési egyesület folyó hó 14-én (hétfőn) délután fél 2 órakor a vármegyeház kis tanács-termében tartja közgyűlését, melynek tárgyszorozata ez: 1. Elnöki megnyitó. 2. A Tompa-kulturtársaság ügye. 3. Az elnökség évi jelentése. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Átiratok és kérvények. 6. Az 1917. évi költségeloirányzat megállapítása. 7. Egy alelnök választása. 8. Indítványok.

Érettségi biztosok. A kereskedelemügyi miniszter dr. Beck Sándor cukorgyári titkárt a nagyrőczei áll. felsőkereskedelmi iskolához az 1917. évi érettségi vizsgálatokra miniszteri biztosul kiküldte. Dr. *Forgon* Lajos pécsi m. kir. posta és táv. tanácsos, lapunknak régi, értékes munkatársa az újvidéki állami felsőkereskedelmi iskolához küldetett ki biztosul.

Figyelmeztetés. A rimaszombati katonai parancsnokság az illetékes polgári hatóság útján arra kért fel bennünket, hogy figyelmeztessük közönségünket arra, hogy a polgári családoknál megjelenő és élelmiszereket kérő legénységet kérésükkel utasítsák el, mert a parancsnokság intézkedései minden katonára elégséges és jöminőségű táplálékáról gondoskodtak és mert egyes ily esetekből kifolyólag több kellemetlen következményű ügy keletkezett.

Az iskolai év vége. Vége felé közeledik az iskolai esztendő, a mely az idén felsőbb rendelkezésre május végén zárul be a közép és polgári iskolákban. A rimaszombati főgimnáziumban a múlt héten záródott a VIII. osztály iskolai éve, ezentúl csak a magántanulók tettek osztályvizsgát, a rendes tanulók csak összefoglaló ismétléseken számoltak be tudásukról. Jövő héten lesz az írásbeli érettségi. Hasonló módon lesz a dolog a többi osztályokkal is, a hol szintén összefoglaló ismétlésekkel folyik a tanítás május 25-ig s pünkösd előtt záróünnepel végeződik az iskolai év, pünkösd ünnepelőtti napon lesz a magántanulók vizsgálata. Az érettségi vizsgálat azonban pünkösd ünnepe után lesz. Az elemi iskolákban, értesülésünk szerint júniusban tartják az évvizsgát.

Kérdések. Egy vidéki lap társunk a „Fórum” rovatot helyettesítő rövid, de velős kérdésekben ad kifejezést a közönség által szánálást váró „nehézmény”-eknek. Hozzánk is jött e héten egy kérdésféle, mely az illetékes körökhöz adresszálatik olyan formában, hogy a „tejesarnok” vajjon hatósági ellenőrzés alatt áll-e s ha igen, nincs-e arra mód, hogy az „összement” és használhatatlan — literenként 58 fillérért árusított — tejt a vevő kárpotlást kápon? Folyó hó 9-én ugyanis számosan visszavitték az összement tejet s a csarnokból elutasították ezeket a „sóhivatalba”. Így aztán se tej, se pénz nem volt.

Adomány. A gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank 50—50 koronát adott át a nyomorék gyermekek otthona és a Napközi otthon céljaira, melyért köszönetet mond az egyesület nevében Eperjessy József pénztárnok.

Adomány. A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank r. t. a vármegyei közkörházból gyógyultat elbocsátott, de még nem munkaképes szegény betegek segélyezésére 50 (ötven) koronát adományozott. Az adományért a közkörház nevében hálás köszönetet mondok: dr. *Kármán* Aladár ig. főorvos.

Allamsegély. A kereskedelemügyi miniszter a putnoki iparos tanonciskola részére az 1916—17. tanévre 410 korona segélyt engedélyezett.

Felrobbant löveg. Mezőtelkesen folyó hó 10-én Mihály Zoltán nevű fiu egy löveget adott Hegedüs József 9 éves fiúnak, ki a löveget kiakarta vajúni a lövegből. A löveg felrobbant s a fiu kezén súlyos ronsolásokat okozott. Beszállították a kórházba.

Halálos szurás. Garamfőn f. hó 7-ikén Sztromesok Ilés 25-ik gyalogvezredbeli szabadságon levő katonát Csernák Mihály és Vrbjár István ugyancsak szabadságon levő katonák dulakodás közben oldalfejtőjükkel úgy megszurkálták, hogy az másnap meghalt. A hullát f. hó 10-én felboncolták, s a tetteseket a csendőrök a katonai honvédegyeséghez kísérték.

Kiváltságos és nem kiváltságos utcák. Városunkban nem minden utca egyenlő rangú s az egyiknek nem dukál annyi tisztogatás, mint a másiknak; az egyiket háromszor is összesöprik a sarat és szemetet s el is hordják, míg a másikon az első söprés sara is ott hever garmadába rakva. Ilyen mostoha utczának látszik például a Hunyady utca, meg a Tompa utca, a hol a márczius végén összekapart sár most is ott hever, míg a kosik széttapossák, míg a szomszéd Széchy utca már kiváltságnak örvend, mert azt azóta háromszor kisöpörték és tisztogatták. Vajjon mi lehet ennek az oka?

Közgyűlés. A Magnezit-ipar részvénytársaság, melynek vármegyénkben vannak telepei ez év május hó 19-én tartja rendes évi közgyűlését. A részvénytársaság 241335 K. 17 fillér nyereséggel zárja a múlt üzletét.

Várgedei gyógyfürdő. Ezen oly nagy területben gyógyhatásáról ismert fürdő, az elmúlt háborus idényekben, habár áldozatok árán is, nyitva volt és a gyógyulást keresők által látogatva, ez évben is május hó 27-én pünkösd vasárnapján megnyílik és mindennap állandóan nyitva lesz. — Tekintettel a mai munkás viszonyok által, a munkaerő fejlesztésére egészségi szempontból is alkalmas ezen fürdő használata, nagy hálára volna kötelezve a fürdőt használó közönség, ha felsőbb hatóságaink kihasználják, hogy a reggel 6 óra 15 perczkor Rimaszombatból Feledre induló vonattól egy reggel Feledről Fülek felé induló tehervonattal 1—2 személykocsit kapcsolnának, mi által a Rimavölgy is ezen oly szükséges fürdőt látogathatná, különben attól teljesen el van zárva.

Színház.

A negyedik héten már nagyon megszokott a fehér szalonkulissza és a frézes polgári szoba s azok az emberek, akik estéről-estére más lelket és más alakot szólaltatnak meg, mintha kevesebb ambícióval küzdenének azzal a szelmalommal szemben, amely a vidéki színjátszás alapja és eleme. Ez nem jelenti azt, hogy *Farkas* Mihály színészei elejtették a nivójukat, bizonyos lanyhaságot azonban konstatálnunk kell.

Szombaton este *Verseczi* jutalomjátékként újabb kabaré volt, az első forró sikerénél hűvösebb hangulatu, vasárnap este „Mágnás Miska” ment másodszer, hétfőn a „Csárdás királyné” zónában, kedden „Künn a bárány, benn a farkas” című bájos vigjáték, szerdán „Berkovits és társa” című vig operett, csütörtökön „Válás után” című bohózat és pénteken nem volt előadás.

A színészek a szokottak voltak. *Nagyiván* a színészi tudás nagy skáláján játszik többkevesebb szerencsével. Néha egészen jól eltalálja a hangot, néha a beszéde tulságosan egyhangu, de mindég diszkrétan és öntudatosan alakít. Rendezői talentumát el kell ismernünk. A kabaréban ügyesen és érzéssel hegedült. — *Scalay* élesen kirajzolja a szerepek figurális részeit, simán és önmagán uralkodva játszik, *Farkas* erőteljes egyéniséget visz bele az alakításába, *Verseczi* kellemes emlékeket hagyva maga után, távozott el tőlünk.

Az új komikus: *Boháty* Lajos két este volt előttünk. Látszott rajta, hogy küzdenie kell a sok scenirozási nehézséggel s hogy nem volt még ideje belesimulni a társulat együttesébe. Játéka ötletes és mulattató, bizonyos finomságot is elmondhatunk róla, a beszéd hangja kissé tullágy és csengéstelen. Énekelni még nem hallottuk.

A női szereplők közül *Tombor* Olga animóval és kedvesen alakított, *Ácsné* meleg és megérdemelt sikereket aratott. *Kardos* Edith minden szerepében kifogástalan, *Bartók* Edith határozottan emelkedik a népszerűség létráján s előbbi véleményeinket e heti alakításai alaposan lerontották. *Garami* Jolán igyekszik jót és kedveset adni. Jó volt a szerdai operettben *Farkasné* is.

Szombaton este *Tombor* Olga jutalomjátéka lesz: „Három a kislány” című operett kerül színre.

Vasárnap d. u. „Mágnás Miska”, este „Fogadjunk.”

Kedden *Arady* Aranka vendégfelléptével és *Scalay* Pál jutalomjátékként Sanó bájos zenéjü, patinás operettje: „Az erdészlány” kerül színre.

Arady Aranka 3 estén át vendégszerepel.

Az állandó mozgóképszínház e heti műsorának kiemelkedő pontja volt a „Pogrom”, mely mindentelé nagy szenzációt keltett s itt is élénk érdeklődéssel kísérté a szépszámú közönség. —

Szerdán változatos műsor szórakoztatta a közönséget, mely Rita Sacchetto pompás alakításában gyönyörködött.

Szombaton és vasárnap az országban mindenfelé nagy tetszéssel fogadott „Nagymama” került műsorra. *Blaha Lujza* mesteri szerepében az ő páratlan tehetségét ragyogtatta e darabban s a filmen is gyönyörű alakítást mutat be.

Május 16. és 17-én, szerdán és csütörtökön: „Gólem” (fantasztikus héber dráma). — május 19. és 20-án, szombaton és vasárnap: „Ezergyertyás ház.” (Amerikai dráma). — Május 23-án, szerdán: „Pérez ördöge” (amerikai dráma).

Megjelent: Dr. Mojses Andor, Mesko Barna, Gál István kottája.

Kapható: Ifj. Rábely Miklós és Lévai Izsó könyv- és papirkereskedésében. Ára 2 kor.

Miskolczi Lajos cukrásznál jég állandóan kapható.

Eladó házak.

Rimaszombatban **Rózsa-utca 28. sz.** két lakásból álló két ház, szabad kézből eladó. Értekezhetni lehet ugyanott **Pósa István** urral, esetleg levélileg a tulajdonos **özv. Henyey Kálmán** úrnővel **Ajnácskón.** 1—2

Szakácsnő

— ki jól főz — kerestetik mielőbbi belépésre **Putnokra Feleki Ferencz** malomigazgatóhoz, hová szíves ajánlatok intézendők.

25 hectoliter

kitűnő jó rizling bor eladó. **Czim: Postamesteri Sajokaza.** 1—2

Hirdetmény.

Pk. 302—1915./12. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 755.—914. és 768.—1915./3. sz. végzése következtében dr. Záthureczky Adolf rimaszombati ügyvéd által képviselt Altalános bank részvénytársaság losonczi bejegyzett cégé javára 7200 kor. erejéig 1916. évi május hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 673 korona 40 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különböző gazdasági eszközök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíróóság 1915. évi Pk. 302/12. sz. végzése folytán 7200 kor. tőkekövetelés, és eddig összesen 220 kor. 46 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Derencsény községben alpereseknél leendő megtartására **1917. május hó 21-ik napjának d. u. 1 órája** határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX-ik törvényzikk 107. és 108. §§-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fog adatni.

Amennyiben az elérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Feled, 1917. évi május hó 9.

Harácska Mihály, kir. j. b. kiküldött.

Meghívó.

A „**Hangya**” a magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelékébe tartozó

„**Jolsva és Vidéke fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet**”

X-ik évi rendes közgyűlését

a folyó évi május hó 13-ára kitűzött időben sem tarthatván meg közbejött újabb akadályok miatt, azt **1917. évi május hó 20-án d. u. 3 órakor** az állami elemi iskolában tartja meg, melyre a tagok az alapszabályok 23. §-a értelmében meghivatnak azzal, hogy ha a tagok csekély száma miatt eredménytelen lenne, úgy az **újabb gyűlés 1917. május hó 27-én fog megtartatni**, mely tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes lesz.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. Felügyelőbizottság választása.
7. Netaláni indítványok.

1916. év december 31-én a tagok száma 538, üzletrészeinek száma pedig 1441 volt; az év folyamán belépett 20 tag 25 üzletrésszel, kilépett 6 tag 35 üzletrésszel.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Jolsva, 1917. május hó 8.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Pk. 55/7—1916. szám.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a feledi és gyöngyösi kir. járásbíróóság 1916. évi Pk. 55. és 3270/1915. számú végzése következtében dr. Vajda Ödön és dr. Polgár Sándor és Lajos ügyvéd által képviselt dr. Sarlay Soma és Viktória borteleg gyöngyösi cégé javára 6625 kor. és 301 kor. 07 fillér s járulékaik erejéig 1916. évi február hó 4-én és 1917. évi január hó 10-ik napján foganatosított biztosítási, kielégítési és végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 16500 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kiégetett és kemenczébe rakott égetetlen téglák, továbbá tetőcserépkert nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíróóság 1916. évi Pk. 55/7. számú végzése folytán 6625 korona tőkekövetelés, ennek a végzésben részletezett 5% os kamatai; továbbá 301 korona 07 fillér tőkekövetelés, ennek 1911. évi október hó 1-ső napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 1255 kor. 50 fillér. és 131 korona 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Ajnácskó vasúti állomás mellett lévő téglagyártelepen leendő megtartására **1917 május 18.** napjának d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX-ik törvényzikk 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog adatni.

Amennyiben az elérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Feled, 1917. évi április hó 26-ik napján.

Csorba Kálmán, j. b. kezelőfőtiszt.

Várgede gyógyfürdő

Május hó 27-én (Pünkösdi vasárnapján) megnyílik és állandóan nyitva lesz. — Alkalmos vendéglősről gondoskodva van. — Borbély helyben lesz. Fürdőkezelőség.

Lévárt fürdő

május hó 15-ikén nyílik meg.

Ajánlva reumatizmus köszvény, ízületi gyulladás, idegbajok és görvélykór ellen.

Fürdőtelepen szakképzett masszírozó működik.

A mai nehéz viszonyok mellett, napi 12 korona teljes pensziót — fürdőhasználat nélkül — állapítottunk meg, hogy módot nyújthassunk szegényebb sorsu tisztviselőknek is betegségük gyógyítására.

Bővebb felvilágosítást a fürdő kezelősége nyújt. — Vasút állomás: **Tornalja**, posta és távirat: **Harács.** (Gömörm.)

2—3

Fürdőkezelőség.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **tisztviselőtelepen** 5 szoba, fürdőszoba, konyha és egyéb melléképületekkel, valamint villanyvilágítás, vízvezeték és csatornázással ellátott tehermentes ház eladó. — Értekezni lehet **Dr. Sol-dos Bélával** Rimaszombat vármegeyház. 3—3

Mindenféle új és használt motorok,

dob-sinek, kazalozók és borsajtók

előnyös ár mellett kaphatók, gépjavitások jutányosan eszközöltetnek a

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazd. Bank R.-t. gépgyárában, Rimaszombat.

Ajánlkozás.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy mindenféle új

kőművesmunkálatokat,

valamint javításokat is mérsékelt árbán — pontosan és kifogástalanul elkészítve, helyben úgy mint vidéken — felvállalok.

Szolgálatkészségemet tisztelettel felajánlva, a n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Misurák András

kőművesmester.

Rimaszombat Mező-utca 6.